

Załącznik nr 1
do Uchwały XVI/131/2011
Rady Miasta Żagań
z dnia 29 grudnia 2011 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE ŻAGAŃ O STATUSIE MIEJSKIM
NA 2012 R.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Żagań o statusie miejskim na 2012 r., zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r., nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Program uwzględnia także zadania własne gminy w zakresie zwalczania narkomanii, określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r., nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a także stanowi część Strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście Żagań.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,
- ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Program powinien stanowić, najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych, odpowiedź na problemy związane z pićm alkoholu i zażywaniem narkotyków, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. Oznacza to, że musi on być oparty na dokładnej analizie potrzeb i możliwości ich zaspokojenia. W tym celu w 2010 r., zostały przeprowadzone profesjonalne badania, na bazie których przygotowano diagnozę lokalnych problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych, stanowiącą punkt wyjścia do stworzenia niniejszego Programu. Należy podkreślić, iż w Programie przedstawiono dane diagnostyczne z 2009 r., natomiast tam, gdzie uaktualniono je o informacje z 2010 r., zostało to wyraźnie zaznaczone. W związku z powyższym zadania zawarte w Programie i sposoby ich realizacji, dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom w mieście Żagań oparte jest na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy ze wszystkimi środowiskami. Działania te odzwierciedla Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

METRYKA GMINY

Miasto Żagań liczy 26.253 mieszkańców (dane wg stanu na 31.12.2010 r.).

❖ **Dostępność napojów alkoholowych (dane wg stanu na 31.12.2010 r.)**

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

Ogółem **113**

w tym:

a/ do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)

ogółem: **73**

w tym powyżej 18% **55**

b/ do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)

ogółem: **40**

w tym powyżej 18% **23**

Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w Żaganiu na 232 osoby.

Jak pokazują badania, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca koreluje z umieralnością spowodowaną

chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikłą bezpośrednio ze spożywania alkoholu oraz z umieralnością całkowitą. **Polityka kontroli liczby punktów sprzedaży alkoholu jest więc istotnym instrumentem kształtowania kondycji zdrowotnej mieszkańców.**

JAK WYGLĄDA SZACUNKOWA SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻAGANIU*

- **Liczba osób uzależnionych od alkoholu:
560-840**
- **Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo):
1.120-1.400**
- **Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików:
1.120-1.400**
- **Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu:
1.400-1.960**
- **Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli):
1.480-1.870**

* wg danych szacunkowych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

❖ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne a niechące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

ROK	Rozmowy interwencyjno-motywacyjne		
	Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	Liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do zobowiązania do leczenia odwykowego	Skierowano do sądu
2009	68	26	19
2010	59	15	14

Zapytaliśmy mieszkańców miasta, co sądzą o instytucji sądowego zobowiązania do leczenia.

Zobowiązanie do leczenia powinno się stosować:

Wobec wszystkich osób uzależnionych od alkoholu	68 %
W pewnych przypadkach (np. szkody społeczne)	17 %
Nie powinno się w ogóle stosować przymusu	9 %
Trudno powiedzieć	6 %

Jak widać, mieszkańcy Żagania popierają instytucję sądowego zobowiązania do leczenia. Pewna część badanych uważa, że nie wystarczy samo uzależnienie. Istotne jest, czy osoba uzależniona od alkoholu powoduje swoim zachowaniem szkody społeczne. Takie myślenie odpowiada obecnemu stanowi prawnemu, gdzie do zastosowania postanowienia o leczeniu odwykowym uzależnienie musi współistnieć z takimi zachowaniami jak: systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego, rozkład życia rodzinnego, czy demoralizacja małoletnich.

❖ *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*

Pomoc materialna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	rok 2009	Rok 2010
	liczba rodzin	liczba rodzin
Ogółem	909	947
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych	49	68

❖ *Działania konsultacyjno-informacyjne, leczenie odwykowe, grupy samopomocowe, rehabilitacja*

• Punkt konsultacyjno-informacyjny	Liczba:	
	osób	porad
○ Osoby z problemem alkoholowym	65	65

Zakres oferty punktu konsultacyjno-informacyjnego

- *Rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta*
- *Prowadzenie interwencji kryzysowej*
- *Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia*
- *Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia*
- *Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym*

- **Udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzinom**

W roku 2010 nie funkcjonował punkt konsultacyjno-informacyjny, z uwagi na uruchomienie NZOZ Ośrodka Terapeutycznego „PROFIL” w Żaganiu.

• Leczenie odwykowe	Liczba w 2009 r.	Liczba w 2010 r.
Placówki leczenia odwykowego		
○ Poradnia/przychodnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia	1	1
Formy wspomaganie terapii odwykowej		
○ <i>Dofinansowanie szkoleń pracowników leczenia odwykowego</i>		
○ <i>Realizacja programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz DDA</i>		
○ <i>Świadczenia zapobiegawczo-lecznicze oraz konsultacyjno-edukacyjne</i>		

• Inne formy działania	Liczba w 2009 r.	Liczba w 2010 r.
Stowarzyszenia abstynenckie lub kluby abstynenta	1	1
AA (dla uzależnionych).....	2	2
Grupy dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA)	1	1

❖ **PROFILAKTYKA**

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez gminy w tej dziedzinie jest: „prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla młodzieży”.

W ostatnich latach odchodzi się od pogadarek i prelekcji dla młodzieży na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków – okazały się one mało skuteczne, a czasem zwiększały nawet zainteresowanie środkami odurzającymi. W chwili obecnej kładzie się nacisk na realizację programów profilaktycznych i tworzeniu świetlic socjoterapeutycznych. W nowoczesnych programach wiedza o środkach uzależniających i o uzależnieniach to zaledwie 10-15% całego programu. Główny nacisk kładzie się natomiast na uczenie się takich umiejętności życiowych, które pozwolą zmniejszyć ryzyko wejścia na drogę uzależnienia. Wynika to z przekonania, że człowiek o prawidłowej samoocenie, zadowolony z życia, umiejący egzekwować swoje prawa i radzić sobie w trudnych sytuacjach nie będzie odczuwał potrzeby wspomaganie się chemicznymi środkami zmieniającymi świadomość.

Czym jeszcze charakteryzują się nowoczesne programy profilaktyczne?

- Dobrze jest, jeśli nie są to jednorazowe spotkania. Zajęcia realizowane są cyklicznie i trwają w sumie kilkanaście godzin.
- Nie opierają się one na biernym słuchaniu, lecz na zdobywaniu wiedzy, zmianie przekonań i zachowań, a także na rozwoju osobistym poprzez aktywny udział uczestników.

❖ Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w 2009 r.	liczba osób uczestniczących w programach ogółem		
	uczniów	nauczycieli	rodziców
Szkolne programy profilaktyczne			
➤ „NOE”	551	129	56
➤ „Elementarz, czyli program 7 kroków”			
➤ „Jestem OK.”			
➤ „Debata”			
➤ „Jestem czysty”			
➤ „Mój starszy kolega”			
➤ „Warto żyć inaczej”			

W roku 2010 w szkołach zrealizowano następujące programy profilaktyczne: „Jestem OK.”, „Nie palę, nie piję, nie potrzebuję używek – chcę być zdrowy”, „Nie piję, nie biorę, nie palę, ćwiczenie umiejętności odmawiania”, „Debata”. Łącznie w programach uczestniczyło 117 uczniów. Ponadto zorganizowano 5 spektakli profilaktycznych o tematyce z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, dla dzieci i młodzieży z żagańskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W spektaklach uczestniczyło ok. 500 uczniów.

❖ Świetlice:	Liczba			
	placówek	dzieci	W tym: z rodzin alkoholowych	wychowawców
Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy w 2009 r.	4	106	106	7
Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy w 2010 r.	4	104	104	5

❖ Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:	Liczba dzieci w 2009 r.	Liczba dzieci w 2010 r.
Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w 2009 roku w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	214	214

I. Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych w mieście Żagań.

Na podstawie badań monitoringowych przeprowadzonych w Żaganiu w 2006 i 2010 r. przez firmę Ekspertyzy-Edukacja-Terapia EKSTER z Opolna Zdrój, można wskazać następujące wnioski w obszarze z lokalnej diagnozy problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych:

1/ Jak mieszkańcy miasta spostrzegają skalę tych problemów?

- a) Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 50% badanych. Dodając do tego narkomanię – 44% wskazań, uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany przez dorosłych mieszkańców Żagania. Młodzież widzi to jeszcze ostrzej: narkomania jest na pierwszym miejscu (61%), a alkoholizm na drugim (54%).
- b) Prawie czterech na dziesięciu ankietowanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

2/ Czego mieszkańcy oczekują od swoich przedstawicieli w samorządzie:

- a) 92% badanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych. W tym kryje się między innymi odpowiedź na pytanie, po co potrzebny jest rzetelny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- b) Zdecydowana większość badanych chce utrzymania a nawet podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych. Za tą drugą opcją opowiada się 47% dorosłych i 11% uczniów. Oczywiście związane z tym decyzje podejmowane są na innym szczeblu, jednak powyższe fakty pokazują, że w Żaganiu istnieje dobra atmosfera do realizacji lokalnych działań profilaktycznych i terapeutycznych.
- c) Większość badanych (68%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy miasta pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli przez to alkohole byłyby nieco droższe.

3/ Jak przedstawia się skala problemów alkoholowych w Żaganiu?

- a) Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA, co piąty mieszkaniec miasta uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście, lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy.

4/ Jakie jest zagrożenie młodzieży Żagania problemami alkoholowymi.

- a) Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu 21% uczniów zaś wśród drugoklasistów ze szkół ponadgimnazjalnych odsetek ten wynosi tylko 4%. Dla porównania, czterech na dziesięciu dzisiejszych dorosłych mieszkańców Żagania podaje, że nie znało smaku alkoholu przed 18-tym rokiem życia (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia po alkohol sięgnęło 24% dorosłych. Potwierdza się więc teza o wzroście zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Co gorsza picie młodzieży przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem. Połowa 15-latków piła alkohol w ciągu ostatniego miesiąca. To samo dotyczy 3/4 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- b) Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż wódce.
- c) Uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się. Pijany był już co jedenasty uczeń klasy szóstej, 52% uczniów klasy III gimnazjum i 3/4 uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.
- d) Co czwarty uczeń gimnazjum i czterech na dziesięciu uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu.
- e) Niepokojąco wygląda także analiza motywów picia. Wielu młodych ludzi sięga po alkohol nie po to, aby się zabawić czy rozerwać, lecz traktując picie jako lekarstwo na problemy i smutki. Skraca to drogę do uzależnienia, nie daje bowiem możliwości realnego zmierzenia się z problemami.

5/ Młodzież a narkotyki.

- a) Mimo tego, że narkotyzowanie się nie jest przez uczniów Żagania postrzegane jako zjawisko powszechne, to jednak więcej niż co czwarty uczeń III klasy gimnazjum i 33% uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest to marihuana). 13% gimnazjalistów i 7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych miało kontakt ze środkami odurzającymi w okresie 30 dni przed badaniem.
- b) Tylko trzech na dziesięciu badanych uważa, że jego rówieśnicy posiadają wystarczającą wiedzę o narkotykach i szkodliwych skutkach ich działania.
- c) 14% uczniów szkół średnich spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki a poza szkołą – 57%. Wśród gimnazjalistów odpowiednio: 22% i 44%.
- d) Młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotecce czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach też nie następuje trudności.

6/ Dorośli a narkotyki.

- a) 57% dorosłych ankietowanych mieszkańców Żagania uważa, że w ich okolicy łatwy jest dostęp do narkotyków.
- b) Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Żagania (95%) uważa, że za posiadanie narkotyków powinno się karać (wśród młodzieży takie przekonanie podziela 72% badanych).

7/ Uzależnienie od komputera i Internetu. Cyberprzemoc..

- a) Duży odsetek młodzieży zbyt długo pozostaje przy komputerze (zarówno w ocenie własnej, jak i innych osób).
- b) Internet staje się nierzadko sposobem na ucieczkę od problemów lub sposobem na poprawę nastroju (25%).
- c) Wielu młodych ludzi (24%) doświadczało przez Internet lub SMS wulgarnego wyzywania, straszenia czy też ośmieszania.

8/ Problemy przemocy

- a) Dzieci narażone są w szkole i w domach na różnego rodzaju akty przemocy.
- b) Co dziewiąty uczeń był ofiarą pobicia w szkole, co siódmy był zmuszany do robienia rzeczy niechcianych, a co dwunasty został napadnięty i okradziony.
- c) Co piąty z badanych dorosłych jest zwolennikiem surowego wychowania.
- d) Niemal w co trzeciej rodzinie serwuje się wyzwiska, w co czternastej - dzieci są bite.
- e) Co jedenasty uczeń jest karcony w sposób niebezpieczny dla zdrowia.

9/ Na ile postawy dorosłych wpływają na zachowania alkoholowe młodzieży?

- a) W co szóstym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem byli dorośli – także rodzice.
- b) Jednocześnie 25% uczniów było świadkiem przykrew sytuacji w życiu rodzinnym spowodowanej przez alkohol.
- c) Młodzi ludzie nie mają problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 35% uczniów klasy III gimnazjum kupowało samodzielnie alkohol.
- d) Młodzież najczęściej spożywa alkohol w domu, na dyskotecę, w kawiarni. A co w tym czasie robią dorośli?

10/ Warto podkreślić, że wobec tych problemów nie jesteśmy bezradni. W Żaganiu od wielu lat realizuje się działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Są to np. działania:

- a) Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne niechcące się poddać leczeniu mogą być zgłoszone do komisji celem wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia odwykowego. W 2009 r. Komisja przeprowadziła 68 rozmów interwencyjno-

motywacyjnych z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym (19 spraw skierowano do sądu).

- b) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który udzielił w 2009 roku pomocy dla 49 rodzin z problemem alkoholowym.
- c) Działań konsultacyjno-informacyjnych, grup samopomocowych, leczenia odwykowego:
 - osoby z problemem alkoholowym otrzymują pomoc w punkcie informacyjno-konsultacyjnym. W 2009 r. udzielono 65 porad związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
 - trzeźwienie wsparte jest oddziaływaniami grup samopomocowych.
 - Miasto dofinansowuje także działalność placówek leczenia odwykowego
- d) Oddziaływań profilaktycznych:
 - W Żaganiu działają 4 świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy. Działaniem tych placówek objęte jest 106 dzieci.
 - Wielu uczniów uczestniczyło w 2009 roku w programach profilaktyki uzależnień.

11/ W związku z tymi działaniami warto spytać: Czy w dynamice problemów alkoholowych istnieją jakieś pozytywne tendencje? Odpowiedź brzmi: TAK.

- a) 2/3 badanych mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.
- b) Według wielu badanych (44%) zmniejsza się picie alkoholu w pracy.
- c) Zmieniają się preferencje alkoholowe. Napoje spirytusowe są często zastępowane napojami o niskiej zawartości alkoholu.
- d) 2/3 badanych wiedziałoby gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
- e) Duże jest także zaufanie do działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 72% badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.

12/ Jaką rolę w animacji tych wszystkich pozytywnych zmian mają działania lokalne?

Zdaniem badanych mieszkańców Żagania – bardzo dużą. Docenia to 36% osób badanych.

PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ Z LAT 2006 i 2010

Podobna diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych była przeprowadzona w Żaganiu w roku 2006.

Porównaliśmy niektóre wyniki uzyskane wówczas i dzisiaj.

- Uczniowie, którzy spożywali alkohol 30 dni przed badaniem.

	2006 r.	2010 r.
KLASY VI SP	12 %	9 %
KLASY III GIMNAZJUM	50 %	48 %
KLASY II SZK. PONADGIMNAZJ.	84 %	73 %

W porównaniu z poprzednim badaniem zmalała we wszystkich grupach wiekowych liczba uczniów, którzy spożywali alkohol w miesiącu poprzedzającym badanie.

- Uczniowie, którzy kiedykolwiek upili się napojem alkoholowym.

	2006 r.	2010 r.
Klasy VI SP	6 %	9 %
Klasy III Gimnazjum	60 %	52 %
Klasy II Szk. ponadgimnazjalne	61 %	78 %

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych upijają częściej się, niż 4 lata temu, zaś gimnazjaliści rzadziej.

- Kontakt ze środkami odurzającymi.

	2006 r.	2010 r.
• KL. VI SP	7 %	6 %
• KL. III GIMN.	22 %	28 %
• KL II SZK. PONADGIMN.	36 %	33 %

Odsetek uczniów mających kontakt ze środkami odurzającymi wzrósł nieco tylko w grupie gimnazjalistów.

- Przemoc domowa.

„Która z wymienionych form przemocy wydarzyła się kiedykolwiek w twojej rodzinie?”

	2006	2010
wyzwiska	22 %	28 %
groźby	12 %	7 %
poniżanie	14 %	9 %
policzkowanie	10 %	7 %
popychanie i szarpanie	10 %	11 %
bicie	10 %	7 %
szantażowanie pieniędzmi	7 %	2 %
żadna	62 %	66 %

- Czynniki wpływające na zmniejszenie szkód alkoholowych

Jeśli zauważa Pan/i pozytywne zmiany obyczajów i zachowań alkoholowych w ostatnich latach, to są one wynikiem:	2006	2010
Edukacji społecznej (prasa, radio, tv)	19 %	24 %
Działań lokalnych (leczenie odwykowe, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, grupy AA, kluby abstynenta, profilaktyka szkolna i in.)	41 %	36 %
Działań administracyjno-prawnych	22 %	11 %
Polityki cenowej wobec alkoholu	22 %	9 %
Zmian w obyczajowości	11 %	22 %
Promocji zdrowego stylu życia	39 %	29 %
Zubożenia społeczeństwa (brak pieniędzy na alkohol)	36 %	27 %
Większych możliwości wydawania pieniędzy na inne cele	11 %	13 %
Obawy o utratę pracy	56 %	49 %

Liczba osób doceniających wpływ czynników lokalnych w pozytywnych zmianach obyczajów i zachowań alkoholowych wynosi (tak jak i w poprzednim badaniu) ponad 1/3. Zdaniem badanych zmniejsza się rola czynników socjalnych (obawa o utratę pracy,ubożenie społeczeństwa) natomiast w znaczący sposób wzrosła takiego czynnika jak zmiany w obyczajowości.

II. Cele Programu.

Program jest kontynuacją działań systematycznie i konsekwentnie realizowanych w mieście Żagań od wielu lat. Zawiera spis zadań, które nakłada

na gminy ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania ujęte w Programie są inicjowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływaną przez Burmistrza Miasta w drodze zarządzenia.

Jako główne cele programu przyjmuje się: zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi. Ideą stojącą za zasadą pomocniczości jest założenie, że im bardziej bierze się pod uwagę odbiorcę działań tym skuteczniej i plastyczniej – w zależności od lokalnych potrzeb – mogą być planowane zadania i dystrybuowane środki. Dlatego tak istotne jest przygotowanie lokalnej diagnozy pozwalającej ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, zasobów i efektów podejmowanych działań oraz publikowanie wyników tych badań w środowisku lokalnym. W roku 2012 w/w cele główne, kontynuując działania z lat poprzednich, planuje się zrealizować poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych.
3. Prowadzenie edukacji publicznej i szkoleń przedstawicieli różnych profesji z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie pomocy wychowawczej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
5. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych poprzez prowadzenie regularnych kontroli punktów sprzedaży.
6. Zapewnienie dostępności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.
7. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia poprzez współpracę z mediami lokalnymi oraz wspieranie środowisk abstynenckich.

III. Zadania i sposób ich realizacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do

głównych zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należą m.in.:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 14 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;

- 1) Udzielanie dotacji celowej na prowadzenie Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań, w tym m.in. na:
 - prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - wspieranie działalności grup samopomocowych w Klubie Abstynenta,
 - dofinansowanie organizacji imprez i konkursów promujących zdrowy styl życia, w tym Zlotu Klubów Abstynentów z terenu województwa lubuskiego,
 - tworzenie bazy materialnej w Klubie,
- 2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla personelu medycznego, członków komisji i osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi, w celu podniesienia kwalifikacji.
- 3) Finansowanie badań i opinii sporządzanych przez lekarzy biegłych, w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

- 4) Ponoszenie kosztów opłat sądowych od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego.
- 5) Finansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.
- 6) Uzupelnienie wyposażenia placówek w pomoce i sprzęty niezbędne do prowadzenia zajęć terapeutycznych i profilaktycznych.
- 7) Wykorzystywanie prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych,
- liczba grup samopomocowych,
- ilość imprez i konkursów promujących zdrowy styl życia oraz liczba ich uczestników,
- liczba osób korzystających ze szkoleń,
- liczba osób skierowanych na badania przez biegłego psychologa i ilość sporządzonych opinii,
- liczba wniosków skierowanych do sądu,

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnienia pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 1) Dofinansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych na terenie naszego miasta.
- 2) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń pedagogów, psychologów i nauczycieli w zakresie wdrażania i realizacji programów profilaktycznych w szkołach.
- 3) Współpraca z lokalnymi instytucjami zajmującymi się m.in. pomocą ofiarom przemocy:
 - a. Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
 - b. Komendą Powiatową Policji,
 - c. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - d. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - e. Żagańskim Stowarzyszeniem Klubu Abstynentów „PROMYK”,
 - f. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - g. Strażą Miejską,

- h. Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- 4) Organizowanie, dofinansowanie lub finansowanie szkoleń indywidualnych osób lub grup zawodowych w zakresie pomocy ofiarom przemocy.
 - 5) Dofinansowanie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży na bazie stowarzyszeń, szkół i organizacji.
 - 6) Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
 - 7) Dofinansowanie obozu terapeutycznego dla rodzin z problemem alkoholowym organizowanego przez Klub Abstynenta w ramach udzielonej dotacji celowej.
 - 8) Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących sytuacji w rodzinie i miejscu zamieszkania osoby uzależnionej.
 - 9) Wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
 - 10) Finansowanie programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych.
 - 11) Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy.
 - 12) Wynagrodzenie specjalistów dyżurujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, doznających przemocy domowej.
 - 13) Finansowanie działań prowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w szczególności:
 - czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu osoby uzależnionej od alkoholu,
 - prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie miasta Żagań i liczba dzieci uczęszczających do tych świetlic,
- ilość szkoleń i liczba ich uczestników,

- ilość instytucji zaangażowanych w realizację Programu,
- liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- ilość programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy i liczba uczestników,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla współzależnionych,
- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym,
- liczba osób, które uzyskały informacje o możliwości pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom, w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- liczba osób, które podjęły leczenie bez kierowania sprawy do sądu, po przeprowadzeniu przez Komisję rozmowy motywującej,
- liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych w związku z procedurą objęcia leczeniem odwykowym,
- liczba osób wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.
- liczba osób korzystających z porad podczas dyżurów specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób doznających przemocy domowej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 1) Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów oraz poszerzanie ich o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne obejmujące w szczególności ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy oraz bronięcia własnych postaw i przekonań.
- 2) Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców.
- 3) Zakup literatury, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem do realizowania w szkołach programów profilaktycznych.

- 4) Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- 5) Sfinansowanie spektakli, przedstawień, wykładów i szkoleń dla dzieci i młodzieży dotyczących zdrowego stylu życia.
- 6) Wspieranie doksztalcania w zakresie profilaktyki uzależnień.
- 7) Współpraca z prasą lokalną i mediami poprzez umieszczanie artykułów dotyczących działalności profilaktycznej i terapeutycznej na terenie miasta Żagania m.in. w Gazecie Lubuskiej, Gazecie Regionalnej, Gońcu Żagańskim, lokalnej telewizji.
- 8) Wykonanie materiałów informacyjnych związanych z realizacją programu.
- 9) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałania przemocy.
- 10) Organizacja imprez i festynów promujących zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży np. z okazji Dnia Dziecka, Pierwszego Dnia Wiosny, Mikołajek.
- 11) Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.
- 12) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- 13) Promowanie mody na zdrowy styl życia, zachęcanie i włączanie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym.
- 14) Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań.

WSKAŹNIKI: REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz liczba uczestników,

- ilość placówek wyposażonych w materiały do realizacji programów profilaktycznych,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych,
- ilość placówek realizujących pozalekcyjne zajęcia sportowe,
- ilość spektakli i innych form profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i liczba uczestników,
- ilość informacji zamieszczonych w lokalnych mediach,
- ilość wydanych materiałów informacyjnych,
- ilość kampanii profilaktycznych i liczba uczestników,
- ilość zorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia i liczba uczestników,
- ilość działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników,
- ilość działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych i liczba uczestników,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;

W ramach tego zadania zakłada się dalszy wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Wspomaganie tego rodzaju działalności odbywać się będzie m.in. poprzez:

- 1) Finansowanie działalności Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań.
- 2) Wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny na terenie miasta Żagań, w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- 3) Zakup wyposażenia dla szkół i jednostek realizujących programy profilaktyczne i terapeutyczne.
- 4) Zorganizowanie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- liczba osób korzystających z różnych form pomocy oferowanych przez Klub Abstynenta w Żaganiu,

- ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych i liczba dzieci do nich uczęszczających,
- liczba osób korzystających ze szkoleń dla przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie tego rodzaju prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

IV. Ograniczanie dostępności alkoholu.

Ograniczanie spożycia napojów alkoholowych stanowi jedno z najważniejszych zadań zarówno organów administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego. W tym kontekście ograniczenie dostępności alkoholu, stanowiące jedno z najbardziej efektywnych narzędzi ograniczania poziomu spożycia napojów alkoholowych oraz rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych nim spowodowanych, uznaje się za jeden z kluczowych elementów polskiego modelu rozwiązywania problemów alkoholowych. W obecnym stanie prawnym przyjęto rozwiązanie zgodnie, z którym ograniczenia w zakresie dostępności napojów alkoholowych w niewielkim zakresie określone zostały na poziomie ustawowym – w art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W związku z powyższym dla lepszego radzenia sobie z problemami alkoholowymi potrzebne są zorganizowane działania prowadzone na szczeblu gminy. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

- 1) nie sytuowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w najbliższej okolicy placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, internatów, obiektów kultury religijnej oraz placów zabaw dla dzieci,
- 2) nie przekraczanie ustalonego limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Żagań,
- 3) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów

- alkoholowych, a w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- 4) podejmowanie interwencji w związku z działaniami mającymi charakter reklamy lub promocji napojów alkoholowych,
 - 5) prowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych,
 - 6) współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych,
- ilość działań zrealizowanych wspólnie z innymi instytucjami w celu prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

V. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na podstawie art. 4¹ ust. 5 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustala się, następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje za pracę w komisji wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.), za wyjątkiem sekretarza Komisji, któremu przysługuje wynagrodzenie roczne na podstawie umowy-zlecenia.
- 2) wynagrodzenie członka komisji przysługuje za:
 - a) udział w posiedzeniach komisji motywujących do leczenia osoby uzależnione od alkoholu,
 - b) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 3) wynagrodzenie wypłacane jest za posiedzenie komisji oraz za każdy dzień przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu, z

zastrzeżeniem, iż liczba skontrolowanych punktów w danym dniu nie może być mniejsza niż 4.

- 4) podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji lub protokoły kontroli punktów sprzedaży alkoholu, zatwierdzone przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Finansowanie Programu.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ ust. 1 określa jakie działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy, a także precyzuje, że realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Dalej ustawa wskazuje gminom źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań: „W celu pozyskiwania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art.4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (...),” (art. 11¹). Opłata ta stanowi dochód gminy, który jest przekazywany na realizację zadań ujętych w programie. Zgodnie z art. 18² cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczone na inne cele.” Oznacza to, że środki pochodzące z opłat są ściśle powiązane z finansowaniem w/w zadań i nie można ich wykorzystać na inne cele, nie mające z nimi merytorycznego związku.

Szczegółowy podział wydatków na realizację poszczególnych zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i zwalczania narkomanii określają Preliminarze Dochodów i Wydatków na 2012 r. stanowiące załączniki nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

VII. Realizacja Programu.

Osobą odpowiedzialną za realizację i koordynację Programu jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta Żagań ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta Żagań i ewaluacja Programu.

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polegają w szczególności na:

- ✓ przeprowadzaniu społecznych badań na temat skali problemów uzależnień w mieście,
- ✓ ewaluacji realizowanych programów,
- ✓ analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań,
- ✓ przygotowywaniu sprawozdań dla Rady Miasta Żagań.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacji Programu dokonuje się po zakończeniu jego realizacji.

**Preliminarz
Dochodów i Wydatków na 2012 r.
w części dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi**

I. Dochody:

1. Dział 756 rozdz. 75618 § 0480 – 572.354,00

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Wydatki:

Dział 851 „Ochrona Zdrowia”

Rozdział 85154 „Przeciwdziałanie Alkoholizmowi” – 532.354 zł.

Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

§2360 Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego – 156.000 zł.

1. Prowadzenie Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań – 37.000 zł.
2. Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Żagań dla dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności z rodzin najuboższych, dotkniętych chorobą alkoholową, z uwzględnieniem programów i działań profilaktycznych, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych – 72.000 zł.
3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności z rodzin najuboższych, dotkniętych chorobą alkoholową, z uwzględnieniem programów i działań profilaktycznych, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych – 47.000 zł.

§4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – 7.263 zł.

§4120 Składki na fundusz pracy – 2.400 zł.

§4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 37.440 zł.

1. Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za udział w posiedzeniach zespołu motywującego do leczenia osoby uzależnione od alkoholu oraz kontrole sklepów i lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych – 7.000 zł.
2. Opłata za realizację programów i zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz programów szkoleniowych dla przedstawicieli wybranych profesji – 3.000 zł.

3. Wynagrodzenie za prowadzenie zajęć w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej – 6.800 zł.
4. Wynagrodzenie roczne sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 3.600 zł.
5. Świadczenia za prowadzenie zajęć z dziećmi podczas półkolonii organizowanych na bazie szkół – 11.840 zł.
6. Wynagrodzenie specjalistów dyżurujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, doznających przemocy domowej – 5.200 zł.

§4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 63.448 zł.

- a) Zakup literatury do realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem dla jednostek realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień – 3.000 zł.
- b) Zakup artykułów na organizację szkoleń, porad, konferencji, wykładów dla uczniów, pedagogów, kuratorów, personelu medycznego, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne zakupy dla potrzeb realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy – 500 zł.
- c) Zakup materiałów, nagród, artykułów spożywczych, napojów na organizowane festyny, imprezy, kampanie edukacyjne, konkursy promujące zdrowy i bezpieczny styl życia i inne działania profilaktyczno-edukacyjne – 6.000 zł.
- d) Zakup materiałów na organizację półkolonii w szkołach – 3.500 zł.
- e) Zakup artykułów spożywczych dla potrzeb dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych (słodkie bułki, jogurty, słodycze i inne) – 50.448 zł.

§ 4300 Zakup usług pozostałych – 253.323 zł.

1. Usługi transportowe w zakresie przewozu osób i dzieci w ramach półkolonii, festynów, wycieczek oraz innych imprez promujących zdrowy styl życia organizowanych przez szkoły, świetlice opiekuńczo-wychowawcze i inne jednostki realizujące zadania z zakresu profilaktyki – 2.500 zł.
2. Opłaty za doszkalcenie pedagogów, personelu medycznego, sprzedawców napojów alkoholowych, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi od alkoholu, sprawcami i ofiarami przemocy oraz inne wydatki związane z realizacją programu – 10.000 zł.

3. Sfinansowanie półkolonii na bazie szkół publicznych (programy profilaktyczne, wyżywienie, seanse filmowe, wycieczki, zabawy i inne) – 16.000 zł.
4. Sfinansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy – 15.000 zł.
5. Sfinansowanie organizacji imprez, festynów, wycieczek, kampanii edukacyjnych, koncertów oraz innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (opłata zespołów muzycznych, programów i innych kosztów) – 30.000 zł.
6. Opłaty za spektakle, przedstawienia, wykłady, szkolenia i zajęcia dotyczące zdrowego stylu życia, profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy – 2.000 zł.
7. Opłaty za wykonanie materiałów informacyjnych związanych z realizacją programu – 3.000 zł.
8. Sfinansowanie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży – 174.823 zł.

§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii – 5.200 zł.

1. Opłata za wydanie opinii biegłego psychologa i psychiatrę, w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 5.200 zł.

§ 4410 Podróże służbowe krajowe – 1.500 zł.

1. Opłaty za wyjazdy na szkolenia, kursy, kontrole jednostek i organizacji świadczących usługi w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – 1.500 zł.

§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 3.280 zł.

1. Opłaty sądowe od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego – 2.000 zł.
2. Koszty postępowania sądowego w sprawach o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu – 1.280 zł.

§ 4700 Szkolenie pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej – 2.500 zł.

1. Opłaty za szkolenia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 2.500 zł.

Załącznik Nr 2 do Gminnego
Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w gminie Żagań o statusie miejskim
na 2012 r.

**Preliminarz
Dochodów i Wydatków na 2012 r.
w części dotyczącej zwalczania narkomanii**

I. Dochody:

Dział 756 rozdz. 75618 § 0480 – **572.354 zł.**

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Wydatki

Dział 851 rozdz. 85153 „Zwalczanie Narkomanii” – **40.000 zł.**

Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii.

§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – 150 zł.

§ 4120 Składki na fundusz pracy – 70 zł.

§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 2.000 zł.

1. Opłaty za realizację programów i zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz programów szkoleniowych dla przedstawicieli wybranych profesji - 2.000 zł.

§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 7.000 zł.

1. Zakup literatury do realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem dla jednostek realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 2.000 zł.
2. Zakup materiałów, nagród, artykułów spożywczych, napojów na organizowane festyny, imprezy oraz konkursy i inne działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia – 5.000 zł.

§ 4300 Zakup usług pozostałych – 28.280 zł.

1. Opłaty za szkolenia pedagogów, personelu medycznego, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi od narkotyków oraz inne wydatki związane z realizacją programu – 3.000 zł.
2. Opłaty za spektakle, przedstawienia, wykłady i szkolenia dotyczące zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii – 3.000 zł.

3. Sfinansowanie organizacji imprez, festynów, wycieczek, kampanii edukacyjnych, koncertów oraz innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (opłata zespołów muzycznych, programów i innych kosztów) – 20.280 zł.
4. Sfinansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz współuzależnionych – 2.000 zł.

§ 4410 Podróże służbowe krajowe – 1.500 zł

1. Opłaty za wyjazdy na szkolenia, kursy, kontrole jednostek i organizacji świadczących usługi w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – 1.500 zł.

§ 4700 Szkolenie pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej – 1.000 zł

1. Opłaty za szkolenia z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 1.000 zł.